

Karungin urheilutalon, Jokivarrentie 2383 Tornio, terveystarkastus ja käytön rajoittaminen / Käyttörajoitusten purkaminen

YTERJOLJ 28.06.2022 § 41

Valmistelija

Terveystarkastaja Eija Jokinen, 0400363790

Asianosaiset:

- 1.Tornion kaupunki / Teknisten palvelujen lautakunta / Tekniset palvelut
- 2.Tornion kaupunki / Sivistyslautakunta / Opetuspalvelut
- 3.Tornion kaupunki / Elämänlaatulautakunta / Liikuntapalvelut

Karungin urheilutalolla on asumisterveysasetuksen 20 §:n mukaisen toimenpiderajan ylittävä terveystarkastus. Toimenpiderajan ylittymisenä pidetään korjaamatonta kosteus- tai lahovauriota, aistinvaraisesti todettua ja tarvittaessa analyysillä varmistettua mikrobikasvua rakennuksen sisäpinnalla, sisäpuolisessa rakenteessa tai lämmöneristeessä silloin, kun lämmöneriste ei ole kosketuksissa ulkoilman tai maaperän kanssa, taikka mikrobikasvua muussa rakenteessa tai tilassa, jos sisätiloissa oleva voi sille altistua. Toimenpiderajan ylittyminen on todettu urheilutalolle tehdystä tarkastuksesta aistinvaraisesti.

Terveystarkastaja on antanut kiinteistön käytön rajoittamiskehottuksen tarkastuspöytäkirjassa 21.5.2021, jonka jälkeen tilapalvelut on ilmoittanut teettävänsä kiinteistöön kuntotutkimuksen.

Karungin urheilutalon kuntotutkimuksen on tehnyt Kiwa Inspecta Oy. Tutkimuksen tekijät täyttävät terveydensuojelulain 49 d §:n ja asumisterveysasetuksen 21 § mukaiset ulkopuolisen asiantuntijan pätevyysvaatimukset.

Kiwa Insepcta Oy:n tekemässä kuntotutkimuksessa on todettu kiinteistön lattia- ja yläpohjarakenteissa mikrobi- ja kosteusvaurioita. Epäpuhtaudet voivat päästä rakenteiden kautta ilmajohdotuksien mukana sisäilmaan. Rakenteissa todetut mikrobit ovat pääasiassa kosteusvaurioita indikoivia mikrobeja mm. Aspergillus-, Fusarium-, Chaetomium-, Mucor- ja Paecilomyces -sukujen mikrobeja. Lisäksi näytteissä todettiin Penicillium-suvun mikrobeja, jotka myöskin viittaavat runsaasti todettuina kosteusvaurioon. Kuntotutkimus on oheisaineistona.

Karungin urheilutalon sisäilmaongelmaa on käsitelty kaupungin sisäilmatyöryhmässä, jossa päätettiin pyytää kuntotutkimuksen terveydellisestä merkityksestä työterveyshuollon lausunto. Työterveyshuollon erikoislääkäri toteaa lausunnossaan 10.3.2022, että hallin sisäilman epäpuhtauksista johtuva terveystarkastus on ilmeinen. Tästä syystä suositellaan pikaisia toimia kuntotutkimuksen suositusten mukaisesti. Oleskelua hallissa tulee rajoittaa terveydellisistä syistä.

Liitteet

Terveystarkastajan tarkastuskertomus 1281475

Työterveyshuollon erikoislääkärin lausunto

Terveydensuojelulain mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus antaa yksittäisiä kieltoja ja määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveystarkastuksen poistamiseksi tai sen ehkäisemiseksi.

Terveyshaitan arviointi:

Terveyshaitta on arvioitava kokonaisuutena ja sen arviointi kuuluu terveydensuojeluviranomaiselle. Arvioinnissa huomioidaan asumisterveysasetuksen 3 §:n mukaisesti altistumisen todennäköisyys, toistuvuus ja kesto, mahdollisuudet välttää altistumiselta tai poistaa haitta sekä poistamisesta aiheutuvat olosuhteet ja muut vastaavat tekijät.

Karungin urheilutalo on päivisin pääsääntöisin koululaisten käytössä ja iltaisin käyttövuorot on jaettu kyläläisten ja urheiluseurojen käyttöön. Kaikkien urheilutalon käyttäjien altistuminen on todennäköistä. Tilojen käyttöä on nyt rajattu kahteen tuntiin viikossa terveysvalvonnan kehotuksen mukaisesti, mutta käytön rajoittamista ei voida pitää kestäväenä toimenpiteenä rakennuksen kunnan vuoksi ilman korjaustoimenpiteitä. Näiden perustelujen ja kuntoarvion johtopäätösten vuoksi terveydensuojeluviranomaisen on ryhdyttävä terveydensuojelulain 27 §:n mukaisiin toimenpiteisiin.

Terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa sen, jonka menettely tai toimenpide on aiheuttanut terveyshaittaa, ryhtymään toimenpiteisiin haitan poistamiseksi tai rajoittamiseksi. Korjausmääräys annetaan sille, jonka toiminta tai menettely aiheuttaa terveyshaittaa. Toimenpiteiden valinta jää kuitenkin haitan aiheuttajan tehtäväksi.

Kuuleminen:

Viranomaisen on kuullut ennen määräyksen antamista asianosaisia mahdollisten omaehtoisten ratkaisujen ja aikataulujen esittämiseksi. Vastineita ei saatu määräaikaan 25.2.2022 mennessä.

Terveysvalvonta katsoo, että Karungin urheilutalo on siinä kunnossa, että sen käytöstä aiheutuu käyttäjille terveyshaittaa. Urheilutalon kunnostus tai uuden suunnittelu on aloitettava pikaisesti. Terveyshaitta-arvioinnin perusteella todetaan, että nykyinen käytön rajoittaminen kahteen tuntiin viikossa voidaan pitää voimassa 2023 toukokuun loppuun. Em. aikataulua tullaan tarvittaessa lyhentämään olosuhteiden huonontuessa. Urheilutalon sisäilman laatu tulee todennäköisesti huononemaan ajan kuluessa, mikäli sinne ei tehdä korjaustoimenpiteitä.

Mikäli urheilutalo päätetään kunnostaa, korjaustoimenpiteistä tulee laatia korjaussuunnitelmat ja korjaustyöt tulee tehdä valvotusti. Suunnittelijalla ja valvojalla tulee olla kokemusta kosteus- ja homevaurioiden korjauksesta sekä vauriokorjauksista sekä rakenteiden tiivistyskorjauksista. Käytön rajoittaminen voidaan myös purkaa, mikäli urheilutalon olosuhteita saadaan riittävästi parannettua ja olosuhdemuutos tehtyine kunnostuksineen on dokumentoitu viranomaiselle. Käyttörajoitus voidaan poistaa vain jaoston päätöksellä.

Sovelletut oikeusohjeet:

Terveydensuojelulaki (763/1994) §:t 1, 2, 26, 27, 44, 45, 49a, 49d, 51 ja 56

Terveydensuojeluasetus (1280/1994) §:t 15, 16 ja 17

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan

terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden

pätevyysvaatimuksista (545/2015) §:t 1, 2, 3, 4, 20 ja 21

Hallintolaki (434/2003) §:t 31, 32, 33, 34, 36, 44, 45 ja 46

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Maikkula Pipsa

Päätösehdotus

Ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto antaa terveydensuojelulain 27 §:n nojalla ja terveyshaittaa esiintyvän olosuhteen perusteella seuraavan

määräyksen:

Karungin urheilutalon, Jokivarrentie 2383, 95530 Tornio käyttöä rajoitetaan kahteen tuntiin viikossa kaikilta käyttäjiltä. Käyttörajoitus on voimassa 31.5.2023 saakka, jonka jälkeen asiaa tarkastellaan uudelleen. Määräystä tulee noudattaa mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Päätös

Hyväksyttiin.

YTERJOLJ 15.08.2023 § 49
1600/11.02.01.02/2022

Valmistelija

Terveystarkastaja Eija Jokinen, 0400363790

Karungin urheilutalolla on todettu asumisterveysasetuksen 20 §:n mukaisen toimenpiderajan ylittävä terveystilanne sekä aistinvaraisesti että kuntotutkimuksen myötä. Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto on rajoittanut urheilutalon käyttöä terveystilanteen perusteella kahteen tuntiin viikossa päätöksessään 28.6.2022 § 41. Päätöksen esittelyssä on mainittu, että käytön rajoittaminen voidaan myös purkaa, mikäli urheilutalon olosuhteita saadaan riittävästi parannettua ja olosuhdemuutos tehtyine kunnostuksineen on dokumentoitu viranomaiselle. Käyttörajoitus voidaan poistaa vain jaoston päätöksellä.

Tornion kaupungin tilapalveluilta on saapunut 30.1.2023 ympäristöterveysvalvontaan esitys käyttörajoituksen poistamiseksi tai sen lieventämiseksi kiinteistössä tehtyjen kunnostusten vuoksi. Tämän jälkeen, kevään 2023 aikana urheilutalon katto on vuotanut ja kiinteistönomistaja on laittanut tilan omaehtoisesti käyttökieltoon kunnostusten ajaksi. Kiinteistöön on tehty kiinteistönomistajan toimesta seuraavia kunnostuksia: yläpohjan kastuneet pintarakenteet on uusittu, vesikate tiivistyskorjattu, yläpohjan tuuletusta tehostettu. Lisäksi lumiasteisiin ja räystäskouruihin on asennettu sulanapitoakaapelit. Salit on siivottu sisäpuolisten töiden jäljiltä.

Kiwa Inspecta on ottanut urheilutalolta sisäilma- ja mineraalivillanäytteitä 25.4.2023 – 10.5.2023. Kiwalab Inspecta Oy on Ruokaviraston hyväksymä asumisterveystutkimuksia tekevä laboratorio, jonka tuloksia voidaan käyttää kohteen terveystilanteen arviointiin. Raportin mukaan tutkituissa tiloissa ei havaittu viitteitä mikrobilähteestä. Liikuntasalissa havaittiin toimenpiderajan saavuttavia mineraalivillakuitupitoisuuksia, jotka voivat kuitenkin olla suoritettujen yläpohjakeräysten aikaisia taustapitoisuuksia. Estettä tilojen käytölle ei havaittu.

Aistinvaraisen arvion perusteella todettuna toimenpiderajan ylittymisenä pidetään kosteusvauriojäljen lisäksi sekä homeen hajua että näkyvää mikrobikasvustoa. Terveystarkastaja on tarkastanut aistinvaraisesti urheilutalon tilat 5.7.2023. Tarkastuksessa todettiin, että aistinvaraisen arviointien perusteella urheilutalon sisäilman laatu oli parantunut eikä sisätiloissa aiemmin aistittua hajua havaittu.

Terveysvalvonta katsoo, että Karungin urheilutalon sisäilmaa ja olosuhteita on parannettu siinä määrin, että terveystilanteen perusteella annetut käyttörajoitukset voidaan poistaa toistaiseksi. Tällä tavoin saadaan hieman lisää aikaa suunnitteluun ja ratkaisun toteutukseen ja samalla talon käyttöä voidaan turvallisesti jatkaa. Todetaan kuitenkin, että rakennus on

mikrobivaurioitunut ja sisäilman laatua tulee seurata aistinvaraisesti koko ajan. Terveysvalvonta seuraa omalta osaltaan urheilutalon olosuhteita ja tulee tarvittaessa puuttumaan tilan käyttöön.

Kuuleminen:

Viranomaisen on kuullut ennen määräyksen antamista asianosaisia mahdollisten omien ratkaisujen ja aikataulujen esittämiseksi. Tekninen johtaja Kannala on ilmoittanut sähköpostitse 2.8.2023, ettei teknisillä palveluilla ole asian suhteen lausuttavaa. Sivistystoimenjohtaja Konola-Jokinen on ilmoittanut sähköpostitse 8.8.2023, ettei sivistyslautakunnalla ja elämänlaatulautakunnalla ei ole huomautettavaa urheilutalon käyttörajoituksen purkamiseen.

Oheisaineisto:

Kiwa Inspecta Sisäilmatutkimus 26.5.2023 Karungin urheilutalo WO-00989381

Terveystarkastajan tarkastuskertomus 5.7.2023

Sovelletut oikeusohjeet:

Terveystarkastuslaki (763/1994) §:t 1, 2, 26, 27, 44, 45, 49a, 49d, 51 ja 56

Terveystarkastusasetus (1280/1994) §:t 15, 16 ja 17

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan

terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden

pätevyysvaatimuksista (545/2015) §:t 1, 2, 3, 4, 20 ja 21

Hallintolaki (434/2003) §:t 31, 32, 33, 34, 36, 44, 45 ja 46

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Maikkula Pipsa

Päätösehdotus

Ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto poistaa terveydensuojelulain 27 §:n nojalla annetun käyttörajoituksen Karungin urheilutalolta tehtyjen kunnostusten ja kiinteistössä tehtyjen olosuhdetarkastusten perusteella.

Päätös

Hyväksyttiin.
